

Перо Зубац

ОДБРАНА СЕЋАЊА

Библиотека
EX CORDE

Уредник
Томислав Караџић

Илустрација на корицама
Јоханес Вермер, *Девојка са лауџом*

Фотографија њесника
Марио Леоне Бралић

Књију ојремио
Вељко Тројанчевић

Перо Зубац

ОДБРАНА СЕЋАЊА

ИЗАБРАНЕ И НОВЕ ПЕСМЕ

Приредио
Бошко Ломовић

ГРАФОПРИНТ
Горњи Милановац
2021.

У МОСТАРУ ГРАДУ...

МОСТАРСКЕ КИШЕ

У Мостару сам волео неку Светлану
једне јесени,
јао кад бих знао са ким сада спава,
не би јој глава, не би јој глава,
јао кад бих знао ко је сада љуби,
не би му зуби, не би му зуби,
јао кад бих знао ко то у мени бере кајсије
још незреле.
Говорио сам јој ти си дериште, ти си балавица,
све сам јој говорио.
И плакала је на моје руке, на моје речи,
говорио сам јој ти си анђео, ти си ђаво,
тело ти зрело шта се правиш светица,
а падале су сву ноћ неке модре кише
над Мостаром.
Није било сунца, није било птица,
ничег није било.
Питала ме је имам ли брата, шта студирам,
јесам ли Хрват, волим ли Рилкеа,
све ме је питала.
Питала ме је да ли бих могао са сваком тако
сачувај Боже,
да ли је волим, тихо је питала,
а падале су над Мостаром неке модре кише,
она је била раскошно бела у собној тмини
ал' није хтела то да чини,
није хтела ил' није смела,
враг би јој знао.
Јесен је, та мртва јесен на окнима
њене очи птица, њена бедра срна,
имала је младеж, младеж је имала,
не смем да кажем,

имала је младеж, мали љубичаст,
или ми се чини.

Питала ме је да ли сам Хрват, Imam ли девојку,
волим ли Рилкеа – све ме је питала,
а на окну су ко божихни звончићи

мога детињства

звониле капи

и ноћна песма текла тихано низ Доњу Махалу,
Еј, Сулејмана отхранила мајка.

Она је прострла своје године по паркету.

Њене су усне биле пуне као зреле брескве,
њене су дојке биле топле ко мали псићи.

Говорио сам јој да је глупава, да се прави важна,
Светлана, Светлана, знаш ли ти да је

атомски век,

Де Гол, Гагарин и којештарије,

све сам јој говорио,

она је плакала, она је плакала.

Водио сам је по Кујунцилуку, по ашчиницама,
свуда сам је водио,

у пећине је скривао, на чардак је носио,
под мостовима се играли жмурке,

Неретва ждребица,

под старим мостом Црњанског јој говорио,
што је диван, шапутала је, што је диван.

Колена јој цртао у влажном песку,
смејала се тако ведро, тако невино,
ко први љиљани,

у џамије је водио, Карађоз-бег мртав, премртав
под тешким турбетом;

на гроб Шантићев цвеће је однела,
мало плакала, као и све жене,
свуда сам је водио.

Сада је ово лето, сад сам сасвим други,
пишем неке песме,

у једном листу пола ступца за Перу Зупца
и ништа више,
а падале су сву ноћ над Мостаром неке
модре кише,
она је била раскошно бела у собној тмини
ал' није хтела то да чини,
није хтела, ил' није смела,
враг би јој знао.
Ни оно небо, ни оно облачје, ни оне кровове,
бледуњаво сунце – изгладнелог дечака
над Мостаром
не уmem заборавити,
ни њену косу, њен мали језик као јагоду,
њен смех што је умео заболети као клетва;
ону молитву у капели на Бијелом Бријегу,
Бог је велики, говорила је, надживеће нас;
ни оне тешке, модре кише,
о јесен бесплодна, њена јесен...
Говорила је о филмовима, о Џемсу Дину,
све је говорила,
мало тужно, мало плачљиво о Карењини;
говорила је Клајд Грифитс не би умео ни
мрава згазити,
смејао сам се – он је убица, ти си дете;
ни оне улице, оне продавце последњег издања
„Ослобођења”, ни оно грожђе полусвело
у излозима не уmem заборавити,
ону бесплодну горку јесен над
Мостаром,
оне кише,
љубила ме је по целе ноћи, грлила ме
и ништа више, мајке ми,
ништа друго нисмо.
После су опет била лета, после су опет
биле кише,

једно једино мало писмо из Љубљане,
откуда тамо,
ни оно лишће по тротоарима, ни оне дане,
ја више не могу, ја више не умем
избрисати.

Пише ми, пита ме шта радим, како живим,
имам ли девојку,
да ли икад помислим на њу, на ону јесен,
на оне кише,
она је и сад, каже, иста, куне се Богом
потпуно иста,
да јој верујем, да се смејем
давно сам, давно, проклео Христа
а и до ње ми баш није стало,
клела се, не клела,
мора се тако, не вреде лажи.

Говорио сам јој о Љермонтову, о Шагалу,
све сам јој говорио,
вукла је са собом неку стару Цвајгову књигу,
читала поподне,
у коси јој било запретано лето, жутило сунца,
мало мора,
прве јој ноћи и кожа била помало слана,
рибе заспале у њеној крви;
смејали смо се дечацима што скачу
с моста за цигарете,
смејали се јер није лето, а они скачу
— баш су деца,
говорила је: могу умрети, могу
добити упалу плућа...

Онда су долазиле њене ћутње, дуге, предуге,
могао сам слободно мислити о свему,
разбистрити Спинозу,
сате и сате могао сам комотно гледати
друге,

бацати облутке доле, низ стење,
могао сам сасвим отићи некуд, отићи далеко,
могао сам умрети онако сам у њеном крилу,
самљи од свију,
могао сам се претворити у птицу, у воду,
у стену,
све сам могао...

Прсте је имала дугачке, крхке,
бескрвне а хитре,
играли смо се буба-мара и скривалице,
Светлана изађи, ето те под стеном,
нисам ваља да ћорав,
нисам ја блесав, хајде, шта се каниш,
добићеш батине;
кад је она тражила – могао сам побећи
у саму реку – нашла би ме,
намирише ме, каже, одмах,
позна ме добро.

Нисам јој никад веровао,
ваља је стално ћурила кроз прсте.
Волела је кестење, купили смо га по Рондоу,
носила га у собу, вешала о кончиће,
волела је руже, оне јесење, ја сам јој доносио,
кад свену стављала их је у неку кутију.
Питао сам је шта мисли о овом свету,
верује ли у комунизам, да ли би се мењала
за Наташу Ростову, свашта сам је питао,
понекад глупо, знам ја то и те како;
питао сам је да ли би волела малог сина,
рецимо плавог,
скакала је од усхићења – хоће, хоће,
а онда, наједном, падала је у неке туге
кô мртво воће:
не сме и не сме, види ти њега, као да је она
пала с Јупитера,

ко је то, рецимо, Зубац Пера, па да баш он
а не неко други,
таман посла, као да је он у најмању руку
Брандо или такви.
Говорио сам јој ти си глупа, ти си паметна,
ти си ђаво, ти си анђео,
све сам јој говорио.
Ништа ми није веровала.
Ви сте мушкарци рођени лажови,
ви сте хуље,
свашта је говорила.
А падале су над Мостаром неке модре кише...
Стварно сам волео ту Светлану
једне јесени,
јао, кад бих знао са ким сада спава,
не би му глава, не би му глава,
јао, кад бих знао ко је сада љуби,
не би му зуби, не би му зуби,
јао, кад бих знао ко то у мени
бере кајсије, још незреле.